

OCHRANA BIODIVERZITY

Národní program ČSOP

Závěrečná zpráva o projektu

Péče Pozemkového spolku Meluzína o genofondový sad na Chotobuzi v Průhonicích

číslo projektu: 161609**1. Údaje o organizaci, která projekt realizovala:**organizace : **EC Meluzína RCAB**právní forma: **Pobočný spolek (Hlavní spolek: Asociace Brontosaura)**spisová značka: **L 10042 vedená u Krajského soudu v Ústí nad Labem**adresa sídla: **Brigádnická 710/2 Ostrov 363 01**bankovní ústav a číslo účtu: **Raiffeisen Bank 754594036/5500** IČO : **49752065**statutární zástupce : jméno: **Ing. Martin Lípa** funkce: **vedoucí regionálního centra**telefon , fax, e-mail (operativní spojení): **777086620, ec.meluzina@volny.cz****2. Údaje o osobě zodpovědné za realizaci projektu *)**jméno: **Ing. Martin Lípa**kontaktní adresa: **Brigádnická 710/2 Ostrov 363 01**telefon, e-mail, fax (operativní spojení): **777086620, ec.meluzina@volny.cz****3. Údaje o projektu****obsah projektu : Praktická opatření k prodloužení životnosti stromů na pozemku člena pozemkového spolku Meluzína****stručný popis projektu:**

1. Ošetření starých ovocných vysokokmenů genofondové sbírky založené začátkem 40. let 20. století
2. Doplnění terénního informačního systému

Realizováno jako součást Národního programu ČSOP „Ochrana biodiverzity“, podporovaného Ministerstvem životního prostředí a Lesy České republiky, s.p.

Péče Pozemkového spolku Meluzína o genofondový sad na Chotobuzi v Průhonicích

Cíle projektu:

1. Jednorázovým opatřením prodloužit stromů genofondovém sadu pozemkového spolku Meluzína (zkratka PSM).
2. Připravit lokalitu na pozdější zpřístupnění veřejnosti.
3. Kontrolní přeurčení odrůd

Stručný popis realizace projektu:

V roce 2013 došlo ke vstupu nového člena do PSM - Botanického ústavu AV ČR, v. v. i.. Dobrovolná dohoda v této lokalitě pokrývá pozemky o rozloze cca 1.5ha v katastrálním území Průhonice 733971. Konkrétně se jedná o část parcely 972/1 o rozloze 176080 m². Na této části se nachází sbírka odrůd ovocných dřevin založená v roce 1941 formou zalučňených kmenných výsadeb. Vlastníkem pozemku je Botanický ústav AV ČR, v. v. i., Zámek 1, Průhonice, 252 43, který uvítal pomoc s jeho údržbou. Na ploše je k dispozici mnoho desítek odrůd, z nichž některé nejsou zatím zachyceny v žádné jiné genofondové ploše programu ČSOP pro záchranu krajových odrůd. Cílem aktivit pozemkového spolku na této lokalitě je prodloužit životnost stromů a zároveň pomoci s obnovou sbírky – náhradou za stromy, které byly v minulosti vykáceny.

Vlastník plochy již v nedávné minulosti provedl likvidaci přerůstajících náletových dřevin a je schopen vlastními prostředky zabezpečit základní péči o plochu zahrnující pravidelné kosení a úklid biomasy. Stromy, které bylo nutno vykácet v letech 2011 – 2012, vlastními prostředky přemnožil a v současnosti dopěstovává sazenice pro zpětnou výsadbu do sadu. Pomoc ze strany PSM spočívala především v zajištění pracovníků pro rizikovou práci ve výškách. Vzhledem ke špatné statické dlouhodobě neošetřovaných stromů bylo nutné zdravotní řez kombinovat s obvodovými redukcemi. Vlastními silami to bylo pro vlastníka pozemku neřešitelné. Řez stromů zajistil kvalifikovaný arborista Ing. Jan Pospíšil. Část prací na řezu stromů byla vykonána na dobrovolnické bázi.

Na lokalitě je 200 pozic pro stromy. V rámci projektu bylo ošetřeno dalších 20, které byly vybrány ve spolupráci se správcem plochy – zástupcem vlastníka. Zároveň bylo ošetřeno zvlčení na stromech ošetřených v roce 2013 a 2015.

Statické zabezpečení stromů není pouze otázkou prodloužení životnosti stromů ale zároveň i základní podmínkou pro možné zpřístupnění plochy pro veřejnost.

V rámci projektu proběhly také dvě další návštěvy s cílem zjistit plodnost stromů a jejich celkovou vitalitu. Tyto návštěvy potvrdily smysluplnost práce na této lokalitě.

V listopadu provedl správce sbírky označení stromů čísly pozic genofondové sbírky. Je to důležitý předpoklad pro zpřístupnění sbírky veřejnosti a možnosti orientovat se přesně na ploše, kde se v pravidelných řadách vyskytuje několik set stromů.

Odborné zázemí projektu

Ing. Zdena Koberová - pracovnice CHKO Železné hory a pomolog
Ing. Stanislav Boček PhD. - profesionální pomolog
Ing. Jan Pospíšil - profesionální arborista

Průběh realizace projektu

březen - zdravotní řez jaderovin
srpen – září – kontrolní návštěvy genofondové plochy jabloní a hrušní
listopad - instalace čísel na popisky rozmístěné na ploše u stromů

Rekapitulace výstupů projektu.

1. Ošetření 20 stromů konzervačním řezem.
2. Fotodokumentace stavu lokality.

Závěr

Sad je již zpřístupněn veřejnosti a z tohoto důvodu bude nutno i nadále pokračovat ve výchově korun ovocných vysokokmenů.

V příštích letech bychom rádi započali s doplňováním prázdných pozic. Ve spolupráci se správcem zahrady je připraven koncept sbírky odrůd jabloní - nejstarších záměrných šlechtění na území České republiky a sbírky archaických odrůd jabloní. Ve sbírce hrušní bude postupně umísťovány zajímavé nálezy především letních hrušní, které lépe odolávají silnému tlaku rzi hrušňové.

Předpokládáme také zařazení plochy do národní evidence genofondových ploch. V současné době jsou soustředěna data pro prvotní evidenci plochy.

BIOD_161609_IMG1426.JPG Ošetření stromů probíhá ve výšce 2-5m a tak je již nezbytné jištění. Autor: Jan Pospíšil

BIOD_161609_IMG1410.JPG Pouze menší část prací lze provést ze země. Autor: Jan Pospíšil

BIOD_161609_IMGP1363.JPG Na ploše probíhá i výcvik našich mladých spolupracovníků. Autor: Jan Pospíšil

BIOD_161609_IMGP0326.JPG. U dlouho neudržovaných stromů může jít někdy o zásah dosti značného rozsahu. Autor: Jan Pospíšil

BIOD_161609_IMG5808.jpg Stav hruškovny v listopadu 2016. Vyznačeny pozice pro výsadbu plánovanou v roce 2017. Autor: Martin Lípa